

ВСТУП

Впродовж багатьох століть косметика нерозривно була пов'язана з людиною. Бажання прикрашати себе сягає в глибоку давнину, починаючи з найдавніших часів, коли людина тільки навчилася вмиватися та захищати свою шкіру від несприятливих погодніх умов. Косметика давніх людей найперше була пов'язана із знанням рослин, застосуванням продуктів тваринного походження та мінералів. Паралельно з потребою у гігієні виникло бажання покращити свою зовнішність. Тому недаремно термін “косметика” у перекладі з грецької означає “мистецтво прикрашання”.

У ранні часи розвитку цивілізації використання косметичних засобів було пов'язано з культовими обрядами. Людина прикрашала себе намистами з зубів тварин, морських раковин, сушених плодів та насіння рослин, розмальовувала обличчя та тіло рослинними фарбами, кольоровими глинами. Чоловіки вважали це засобом залякування ворогів, а жінки – атрибутом жіночої краси.

Батьківщиною сучасної косметики вважають Давній Схід. Ще давнім єгиптянам були відомі рецепти догляду за шкірою, вони досконало володіли мистецтвом гримування, широко використовували ароматичні масла. Саме Клеопатру впродовж тривалого часу вважали еталоном краси, а її рецепти дійшли і до наших днів.

Косметологія завжди мала багато спільного з медициною. Папіруси, присвячені питанням медицини, містять і косметичні рецепти. У знаменитому “Папірусі Еберса”, датованому 2000 роком до нашої ери, описано способи використання миртової, оливкової та кунжутної олій, а також елею для догляду за тілом.

Загалом історія косметології має довгий та складний шлях. Її бурхливий розвиток чергувався з періодами застою, коли церква вважала гріхом прикрашати тіло. Однак культ здорового, красивого, доглянутого тіла розвинув іншу спрямованість косметології, яка стала одночасно і засобом для лікування. Для цього вона в своєму арсеналі використовувала різноманітні методи лікування та профілактикування. В індустрії краси з'явилися інноваційні технології, здатні суттєво уповільнити біологічне старіння організму, відновити структуру шкіри, стимулювати метаболічні процеси в організмі, зберігаючи при цьому молодість та красу. Перспективним напрямом є імунокосметика, ефективність якої ґрунтується на використанні біологічно активних сполук, отриманих у результаті спільних зусиль у галузях біології шкіри та волосся, імунології та фармакології.

З іншого боку, сьогодні косметика відіграє також соціальну роль, яка виходить за межі простого збереження шкіри і волосся чистими та красивими, але й охоплює широкий спектр: від здоров'я та медицини до соціально-психологічних аспектів. Тобто, перед косметологією стоять такі завдання: за результатами досліджень ефективно вирішувати потреби споживачів, вчасно реагувати на виклики часу, що не лише матиме суттєве значення для косметичної індустрії, але й відіб'ється на соціальному рівні.

Ємність ринку косметичних продуктів у світі невинно зростає. І, зрозуміло, Україна не залишається осторонь цих процесів: суттєво змінилася структура її парфумерно-косметичної галузі, виникла потреба у розширенні асортименту готової продукції, розробленні нових косметичних засобів та впровадженні їх у виробництво. Усі ці чинники зумовлюють необхідність підготовки висококваліфікованих провізорів – косметологів.

У посібнику зроблено спробу об'єднати знання хіміків, біотехнологів, біологів, фармацевтів, лікарів щодо основних методів впливу на шкіру та весь організм різноманітних косметичних засобів, використовуючи традиційні та інноваційні технології.

Основна мета посібника полягає в:

- ознайомленні студентів з основами функціонування шкіри як органу людського організму;
- розумінні вікових, статевих та індивідуальних особливостей шкіри;
- ознайомленні з основними проявами патологій шкіри та її придатків;
- наданні рекомендацій щодо практичного застосування лікарських засобів для профілактики та лікування патологічних станів шкіри;
- формуванні вмінь із виготовлення екстемпоральних лікувально-косметичних засобів різних форм випуску та різного призначення;
- ознайомленні із можливостями самостійного виготовлення та використання косметичних засобів у домашніх умовах;
- ознайомленні із сучасними методами діагностики патологій шкіри та її придатків, а також методиками оцінювання ефективності лікарських засобів.

Окремий розділ присвячено питанню створення спеціальних косметичних засобів, методів ароматерапії. Для зручності частину матеріалу подано в додатках.